

Posamezna številka:

60 vinarjev.

TABOR izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri z danom naslednjega dne ter stane celotno 120 K, polletno 60 K, četrtletno 30 K, mesečno 10 K. Inserati po dogovoru. Pri večkratni objavi popust.

Narodni se pri upravi TABORA, MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

□ □ □ POŠTNINA PAVŠALIRANA □ □ □

TABOR

Posamezna številka:

60 vinarjev.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje, levo. Telefon št. 24. Št. poštnoekvival. računa št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne odziva. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: I.

Maribor, petek 3. septembra 1920.

Številka: 7.

Ruske sovjetske čete vkorakale v Lvov.

Poljaki se umikajo proti Przemyslu. — Ruska nota Nemčiji. — Atentat na Kemal-pašo. — Izgredi v Frankfurtu.

Vladna izjava.

Maribor, 2. septembra.

V torek se je poklonila stara-nova vlada narodnemu predstavništvu, ki se je sestalo k 115 redni seji. Ob tej priliki je podal gospod ministrski predsednik dr. Milenko Vesnić vladno izjavo, ki naj bi bila nekak program prenovljenega kabineta. Dasiiravno je gospod ministrski predsednik v početku izjavil, da vlada, ki se je ravno kar sestavila vsebuje isto strankarsko razmerje kakor poprejšnja in ima iste politične težnje, vendar se njegova sedanja izjava v mnogem razlikuje od izjav, ki jih je izdal v imenu vlade pred krizo. Pred vsem pa se ta izjava razlikuje glede zunanje politike.

Glavni namen vlade je, da pripravi čimprej vse potrebno za volitve v konstituantno, ter te volitve tudi izvede, skliče izvoljene člane ustavodajne skupščine ter jim predloži ustavne načrte. Napram agrarni reformi, ki je bila ena glavnih spornih točk, ki so izzvale zadnjo kabinetno krizo, bo vlada zavzemala stališče, da se mora brezpogojno izvesti obljuba, ki jo je podal kraljevič Aleksander v svojem manifestu na ujedinjeni narod. Agrarna reforma se bo izvedla tako, da se zemlja razdeli med one, ki jo obdelujejo, veleposestnikom pa se odkaže zanj primerna odškodnina. Agrarnega vprašanja vlada ne bo smatrala kot versko, ampak kot popolnoma socialno in gospodarsko vprašanje. Pri tem bodo našli vsi naši državljani, brez razlike verskega prepričanja enako varstvo in enako postopanje.

New York — največji čudež sveta.

(Konec).

V Centralnem parku v New Yorku se nahaja obelisk, ki tehtja 224 ton. Obelisk je bil narejen v šestnajstem stoletju pred Kristusom. Izvršil ga je Ramses II. biblijski Faraon in je stal na obrežju reke Nil v Egiptu. Imenovan je bil »Iglja Kleopatre«, ko ga je egiptčanski kedic daroval Združenim državam.

Newyorški vodovodni sistem je tako ogromen, da bi zalagal vse prebivalstvo zemlje s pitno vodo. Več nego 170.000 milijard galon se nahaja v rezervoarjih mestnega vodnega sistema, kar je dovolj, da ugašuje žejo civilizacije več nego eno leto dolgo. Vso pitno vodo se v zunanjih rezervoarjih razkuži, tako, da potem ne more živeti v njem nobena bakterija več.

V New Yorku se rodi vsako uro petnajst detet ali eno na vsake štiri minute! Na podlagi tega se prebivalstvo newyorškega mesta poveča letno za 138.000 oseb.

V mestu se nahaja več nego sto dobrodelnih zavodov za otroke. Nekateri teh institucij imajo velika plava-

Pri ugotovitvi naše skupne domovine je veliko resnih in težkih poslov za katerih uspešno izvrševanje je treba mnogo požrtvovalnosti in potrpežljivosti. Uspeh bo dosežen samo tedaj, če bodo na tem delali vsi na podlagi medsebojnega zaupanja. Sedanja vlada se je zedinila v vseh točkah predstojčega, bodisi samo vladnega, ali pa skupnega dela. Isto medsebojno sporazumljenje pa mora vladati tudi v vseh pokrajinskih vladah, ki so se deloma že rekonstruirale v smislu centralne vlade, ali pa ki se še bodo v najbližjih dneh. Tudi tem vladam mora biti prva in glavna naloga skrb za splošno izboljšanje socialnega in gospodarskega stanja in procvita naše države, ne pa zgolj strankarstvo.

Kakor drugod, tako je tudi v naši državi zapustilo ogromno vojno gibanje neredne razmere, za katero je treba v svrhu ureditve mnogo časa, potrpljenja in preudarnega dela. V vojni so se nedvomno ojačili gotovi protidržavni nagoni, proti katerim se mora boriti vsaka vlada, ki se zaveda svojih dolžnosti. Vlada za to delo še ne more dati kakega natančnega programa, vendar pa to ne bo tako lahko, ker bo treba s temi elementi še mnogo časa računati. Računati pa bo treba tudi z gibanjem, ki je nastalo vsled neutemeljenega naraščanja draginje. Vlada bo storila vse, da dobi potrebna pooblastila za nastop proti umetnemu podraževanju ter bo v kratkem izdala tožadnevne pravomočne naredbe, kakor jih bo pač zahteval javni interes.

Odkar se je narodno predstavništvo razširilo, so se dogodili v mednarodnem življenju važni dogodki, ki niso mogli

joča »poslopja« na morju, v kateri se otroke premesti za časa velike poletne vročine. Na svežem morskem zraku se nahajajo toliko časa dokler vročina ne pojenja.

Kako se da iz drobnarij napraviti velikanske milijone, nam molče pripoveduje najvišja palača na svetu namreč Woolworthova palača v New Yorku. Woolworth lastuje po vseh Združenih državah dolgo verigo »5 and 10 cents stores« to je prodajaln, v katerih se prodajajo samo pet in deset centov vredne stvari. Iz tega si je gospod Woolworth napravil take profite, da je sezidal v osrčju New Yorka najvišjo palačo na svetu, ki tudi po simetriji nadkriljuje vse ostale stavbe sveta. V letu 1919 so Woolworthove prodajalne prodale za 120 milijonov dolarjev blaga.

Manhattan otok, na katerem stoji danes mesto New York je bil nekoč kamenita divjina. Nizozemski guverner Peier Minut je kupil od Indijancev ves Manhattan otok in je plačal za njega ogromno svoto štirindvajset dolarjev in steklenico žganja! Sto let pozneje se je že plačevalo v dolnjem mestu en dolar za vsak kvadratni čevljev sveta. Danes je tam mogoče kupiti za 75 tisoč dolarjev komaj 25 kvadratnih čevljev prostora!

ostali brez upliva na interese naše domovine. Pred vsem je povzročil svetovni diplomaciji veliko skrbi poljsko-ruski spor. Vlada, ki je delovala neumorno dalje, čeprav se je nahajala v ostavki, je mogla to brezciljno klanje dveh bratskih narodov samo obžalovati ter je poskrbela za to, da ostane naša država v tem sporu strogo nevtralna. Isto politiko bo nasledovala vlada tudi nadalje.

Zadnje čase je stopilo jadransko vprašanje, na katerem je naša država pač najbolj in v prvi vrsti zainteresirana, nekoliko v ozadje. Vendar pa vlada ni zamudila nobene prilike, ampak je posvečala temu vprašanju vso ono skrb, ki jo zahteva. Njena želja je, da bi se to moreče vprašanje rešilo čimprej. Posebno pa še v očigled žalostnih dogodkov, ki so se odigrali v zadnjih tednih v Splitu, Zadru, na Reki in v Tretu, radi katerih se vodijo pogajanja z Italijansko vlado ter moremo upati, da se bo tudi v Rimu utrdilo prepričanje, da nalagajo naši medsebojni interesi obema državam dolžnost, da se te zadeve uredi v duhu boljših sosednjih odnosov. Ne smemo pa nasledovati politike, ki računa samo s slabostmi in težkočami svojih sosedov ter operira samo na podlagi negativnih dejstev ter ne ve, da je v državnem življenju ustvarjajoča politika samo ona, ki dela pozitivno za izboljšanje razmer.

Vlada upa, da bo v kratkem mogoče pričeti znova pogajanja med našo kraljevino in Italijo tam, kjer bi se imela že enkrat vršiti, to je v Pallanži. Čeprav morda ne bodo izpadla v obojestransko zadovoljnost. Italijanska vlada

Ogromno mrežo podulčne in nadulčne železnice v New Yorku se je zgradilo iz samih »nikljev«, katere je plačalo prebivalstvo za vožnjo. Proge, ki tečeje pod mestom so dolge 620 milj.

V New Yorku se nahaja 114 department trgovin, katerih natančno deset odstotkov napravijo letne trgovine na deset milijonov dolarjev.

Cerkev in sinagog je v New Yorku 231 in največ se jih nahaja v najrazkošnejšem okraju.

Publicijske hiše v mestu izdajajo 1176 dnevnikov, tednikov in perijodičnih listov in izdaj. Poleg tega izhaja v New Yorku še 44 tujjezičnih publikacij.

V klubskem oddelku mesta se nahaja 840 različnih organizacij.

Da oglašajo v svet izdelke raznih tovarn, trgovin in podobno se v mestu nahaja 1000 organiziranih oglaševalnih agencij.

Dvainštirideseta cesta je v New Yorku oficijelno pripoznana kot središče newyorške aktivnosti. V fiskalnem letu, ki se je končalo julija 1919 se je na različnih cestnih postajah, ki se osredotočujejo tam prodalo 126 milijonov voznih listkov.

Okrog 400 vlakov pride in zapusti 42seto cesto vsako uro in to skozi vse

ve, da ja naša država pripravljena, obnoviti ta pogajanja v vsakem trenutku. Vendar pa naj Italija ve, da se nam ravno ne mudi in da lahko delamo na zgradbi naše države kljub temu, da ostane jadransko vprašanje nerešeno in to vsled naše moči in čilosti. Vlada ni nikdar podcenjevala dela Italije v svetovni vojni, zaveda pa se tudi, da smo bili ravno mi tisti, ki smo že leta 1914. ovrgli vero v vojaško moč Avstro-Ogrske ter da smo tudi h končnemu porazu te države pripomogli mi s pomočjo naših prijateljev Čehov in Rumunov.

Iz te vladne izjave je razvidno, da se je mišljenje naših politikov in diplomatov znatno izboljšalo. Italijane je Vesnić imenoval sosede in ne več »prijatelje«, dalje je obsojal poljsko-ruske boje ter se zavzemal za politiko male antante. Če pa se bo ta vladni program tudi res izvedel, to nam bo pokazala komaj bližnja bodočnost.

Šolstvo v Mariboru in naša naučna uprava.

V par tednih bi moralo naše mesto zopet oživeti po dijaki in dijakinjah. Po deželi že pripravljajo skrbni starši vse potrebno, po mestu že iščejo stanovanja, ker vedo, da bode letos še posebno trda zanje. Navadno se bija ob tem času že raznanila v časnikih, kdaj se vrši vpisovanje v posamezne zavode in kdaj se prične z rednim poukom. Letos pa ni o vsem tem še ne duha ne sluha. Po mestu krožijo novice, da se prične pouk na srednjih šolah šele začetkom oktobra. A to so samo

leto vsak dan. Samo na tej cesti se ceni letno trgovino na 50.000.000 dolarjev.

Naiživahnejši prostor v mestu je Columbus Circle na 59th cesti, osmi aveni in vходу v Centralni park. Približno 50.000 avtomobilov in drugih vozov prevozi vsak dan skozi ta del.

V mestu se nadalje nahaja nad 250.000 telefonskih postaj. Privatnih telefonskih črt in postaj se tu ne šteje.

Neki statistik je dognal, da pridejo v mesto New York štirje tujci vsako sekundo.

Pennsylvania hotel ima 2200 sob in istotoliko kopalnic. Hotel pokriva dva akra sveta. Njegova kubična mera je 18 milijonov kubičnih čevljev. Visok je sedemindvajset nadstropij, od katerih so tri nadstropja pod zemeljsko površino. Obednica tega hotela je 142 čevljev dolga in 58 čevljev široka. Poleg te se nahaja še pet drugih velikih jedilnic za goste. Plinove in druge cevi, ki se nahajajo v hotelu so skupaj dolge 111 milj. Dalje se v hotelu nahaja šestindvajset električnih dvigal. Samo za kuhanje se v tem hotelu porabi dnevno več nego 50.000 kubičnih čevljev plina. Vsak dan pošlje ta hotel v pralnico 20 ton perila, namreč rjuhe, obrisače etc. Ta hotel ima na svetu največjo privatno telefonsko

govorice in pobožne želje morda dijakov samih, ali pa staršev, ker bi se jim že precej poznalo, ako bi bilo treba v teh dragih časih za polovico meseca manj plačati, kakor po navadi.

Ze par let vlada v našem mestu o pričetku šolskega leta velika zmeda. Ne vedo natanko glede pričetka pouka in na posameznih zavodih nimajo še tik pred začetkom rednega pouka niti vseh učnih oseb. Tudi glede ustroja posameznih zavodov se ni navadno vedelo do prav zadnjega hipa.

Tako je bilo lani in predlanskem. Letos smo pričakovali, do bode boljše. Zakaj vedno se vendar ne moremo izgovarjati na težkoče prevrata in preustroja. A zmotili smo se. Zakaj, kakor vse kaže, bode letos še slabše.

Tik pred pričetkom šolskega leta smo, in vendar je še toliko nejasnosti pri posameznih zavodih, kakor jih je bilo ob koncu šolskega leta, ali pa še več. Temu niso kriva vodstva zavodov, ampak glavna krivda je v Ljubljani pri poverjeništvu in višjem šolskem svetu, ki cinca in mečka v tako važnih vprašanjih od tedna do tedna. — Tako se n. pr. še danes ničesar pozitivnega ne ve, kaj je z javnim ženskim učiteljskim v Mariboru. Kakor je znano, je poverjenik dr. Verstovšek koncem leta žensko učiteljske — javno namreč — ukinil in izročil monopol za vzgajanje naših učiteljic šolskim sestram, ki pa tudi nimajo prostora za vse reflektantke. To ukinitve se je izvedlo vse na tihem. In ko je javnost o tem zvedela, je nastal povsem upravičen in hud odpor. Slišali smo, da je ministrstvo ukazalo otvoritev javnega ženskega učiteljskega; a kaj je minister napram poverjeniku Verstovšku! Ukaz je lepo zaklenil v miznico in s tem je morda zanj zaždeva končana, a ne za prizadele starše in dijakinje in za našo javnost. Proti taki anarhiji od zgoraj bode treba najti tudi uspešnega leka na ta ali oni način. Zakaj kdor noče, ta najde kmalu izgovor. V tem slučaju pa je vsak izgovor prazen.

Kakor čujemo, se pripravlja tudi preosnova dekliške meščanske šole na Slomškovem trgu. Iz dvojezičnega zavoda pripravljajo enojezični — nemški izmenjavo s skoro 3000 postajami v hiši in 70 operaterjev je, ki obratujejo telefone vsakih 24. ur.

Tekom prvega leta poslovanja je ta hotel porabil 14.000 galon mleka in smetane in 200.000 ducatov jajec. Vsak teden se porabi v tem hotelu mesa in perutnine 16 ton. Več nego tisto galon se v njem porabi samo sladoleda ali „ajskrima“ vsak dan.

Vsak gost kadar vstane iz postelje najde pod svojimi vrati hotelski list z „dobro jutro“ voščilom tiskanem na priloženem listku.

Najznamenitejša stvar v tem hotelu je „avtomatični sluga“. Strani vrat v vsaki sobi so nekoliko izbočene. Tam se nahaja majhen kabinet, spretno zakrit. Skozi ta kabinet se pošlje perilo v pralnico, obleko v krojačnico, ali po kakršnokoli drobnarijo, katero gost rabi. Vse izgine mehanično nekam in pride potem istotako mehanično nazaj pred večerom. Nobenih hotelskih slug ni potreba.

Ko se je gradilo newyorško nadulčno železnico se je čudil ves svet, ko se je potem začelo graditi podulčno železnico, se je čudil še bolj. Danes se nahaja šest posameznih prog pod newyorškim mestom, za katere je bilo treba kopati predore skozi živo skalo. Na tisoče delavcev je yrtalo spodaj kakor v velikem rudniku, zgoraj so pa stale orjaške zgradbe in kipele proti nebu ne da bi se zavedale, da čudni človeški črvi rijejo tam spodaj okrog njihovih korenin.

New York je zares svetovni čudež.

zavod. Ali je pa to spontano iz političnih in stvarnih razlogov, je pa drugo vprašanje. Cemu ustvarjati v sedanji prevratni dobi posestno stanje Nemcem? Sicer so pa Nemci sami navezani na to, da se čimprej priuče državnega jezika in tem bolje. To jim je pa tem lažje, ako niso popolnoma ločeni od Slovencev. In kako pridejo starši do tega, da morajo pošiljati svoje otroke iz enega konca mesta na drugi konec, šolski upravi na ljubo.

Tudi drugih perečih vprašanj je še več. Za danes jih ne omenjamo. Iz vsega pa je razvidno, da zavzemata višji šol. svet in pa poverjeništvu napram šolstvu v našem mestu neko posebno stališče, ki je naravnost kvarljiva ovira uspešnemu razvoju. Cemu se ravno Maribor tako zapostavlja v tem oziru in naravnost bagatelizira, je nam neumljivo. Treba bode enkrat na merodajnem mestu vendar le govoriti odkrito besedo, da si bomo na jasnem.

Zunanja in notranja politika.

* **Dr. Leskovar pojde.** Mariborskega vladnega komisarja pozove notranji minister na odgovor, ker ni pozdravil o priliki Sokolskega zleta senkaj došlih ministrov ter podpredsednika predstavništva. Obenem s tem se baje izvrši imenovanje novega vladnega komisarja, ki bo v smislu notranjega poverjeništvu v Ljubljani nevtralna uradniška osebnost.

* **Rusko-poljska vojna.** V svetovni vojni smo se naučili hladno presojati vse dogodke na bojnem polju. Današnja vojna tehnika in metoda bojevanja že takoj spočetka pokaže več ali manj zanesljivo, kdo bo zmagal. Boji so dolgi, vlečejo se cele mesece in leta, enkrat zmaguje eden, drugič drugi, končno pa le zmagata oni o katerem smo že spočetka sodili da bo zmagal. Isto kar se je godilo v svetovni vojni se godi danes, tudi v vojni med Poljaki in Rusi. Rusi so zmagovali in ves svet se je začudil, ko so bili naenkrat — poraženi. Tako vsaj se je trdilo. Toda v resnici niso bili Rusi premagani, zagrešili so le strateško napako, da so se premalo brigali za krila, zato pa se je moral centum unakniti, da izenači fronto. Danes je položaj drugačen. Rusi so posvetili več pažnje krilom, ki sedaj neumorno prodirajo, dočim center še stoji. Poljsko veselje in veselje antante je bilo prežgodno. Rusi niso bili poraženi; umik je bil taktična poteza. Danes je položaj Poljske istotako brezupen kot je bil pred par tedni. Obenem pa so Rusi pridobili tudi na drugi strani, zdobili so armado generala Wrangla, ki jo danes skoro več ni, kakor ni več armad Kolčaka, Denjikina in drugih.

* **Madžarska.** Madžari so še vedno stari, niso se še odpovedali svojim sanjam o veliki Madžarski in z vso silo delajo za uresničenje tega cilja. Antanta je v skrbeh radi Rusije in radi tega ni nenaklonjena mladi Madžarski ter jo celo na tihem snubi. V slučaju, da bi bila Madžarska pripravljena pomagati Poljski proti Rusiji, bi bili pripravljeni revidirati neuvilsko pogodbo. Kaj bi to pomenilo posebno za nas, Čehoslovsko in Romunijo, je pač jasno. Čudna je logika antante; istočasno, ko snubi pri nas, snubi tudi pri Madžarski. Ko bi torej mi šli v boj proti Rusiji bi dobili za nagrado: nove mrtvece, ranjence, pohabljenice in invalide, nove vojne dolgoro in poleg tega bi se v zahvalo podarili Madžarski Banat, Bačko in Vojvodino.

* **Mala antanta** bo postala, kakor vse kaže, kmalu dovršeno dejstvo. Prvi temelji tej mali antanti so bili postavljeni v Beogradu, o priliki poseta čehoslov. zunanjega ministra dr. Beneša, ki je od tam odpotoval z isto misjo v Bukarešto. Sedaj pa se pripravlja sestanek vodilnih politikov vseh držav, ki naj bi tvorile malo antanto. Sestanek se bo vršil v kratkem v Bukarešti. Sodi se, da bodo tvorile malo antanto Čehoslovška, Jugoslavija, Romunija ter Grška. Vprašanje pristopa Avstrije v to zvezo še ni rešeno.

Gotovo pa je, da se zanjo zavzema dr. Renner in z njim se obilo treznih Avstrijcev. Proti je le nekaj šovinistov, ki še sedaj niso prišli do spoznanja, da je Nemške hegemonije v naših deželah konec in ki še vedno sanjajo o Slajerski in Koroški. Po našem mnenju je to vprašanje zelo važno, kajti ta mala antanta bi brez Avstrije ne bila popolna. Velika antanta se te male boji in ravno tu leži dokaz, da lahko postane važen mednarodni činitelj, ki bo tvoril protiutež proti samovoljnemu igranju velikih z malimi.

Dnevna kronika.

— **Koliko je bilo „Sokola“ v Mariboru?** To je vprašanje, ki danes zanima prijatelje, še bolj pa neprijatelje „Sokola“. Tem slednjim je zadnja „Straža“ v svojem „Računu“ naračunala navidez natančno statistiko. Toda „Stražani“ sami imajo glede statistike o svojem Orlovskem taboru tako brdko izkušnjo, da svoji lastni „Straži“ ne verujejo preveč. Za danes, ker še ni sestavljen natančen statistični material, tudi mi ne prisegamo doslovno na vsako nastopnih števil; prepričani pa smo, da razloček ne bo tvoril takega prepada, kakor ga je statistika naših nasprotnikov. Torej: Vseh Sokolov v kroju je bilo 2500, Sokolic 1500 tedaj skupaj 4000, to pa brez naraščaja katerega je bilo 560. Zastopanih je bilo 18 žup, med njimi tudi iz najoddaljenih krajev (Bitolj, Novi Mostar, Idrija itd.) Spreveda — izrečno samo Sokola vstevši godb — se je udeležilo okroglo 4000. Prve proste vaje je izvajalo 1600 telovadcev; pri-glašenih je bilo še več, toda omejen prostor tega ni dopustil. Sokolic je telovadilo 964. Zadnje točke (Vidmarjeve) se je udeležilo 1000 obojega spola. Murnikovega „Napreja“ 96 telovadcev. Moški naraščaj z drogi 284, ženski naraščaj z loki 260 (naraščaj pa je bil samo ljubljanski in mariborski.) Na tribunah je bilo navzočih 18.000 oseb, najmanj 7000 pa smemo računati na stoječe gledalce in najmanj 5000 na one, ki se vžitka telovadbe niso udeležili; torej je bilo na Teznu vsega vkup 30.000 ljudi, številka, ki se večinoma tudi od nasprotne strani priznava. Glede števila dopoldanskih vaj ne bo mnogo razlike med številom pri popoldanski telovadbi navzočih. Natančneje število v sprevedu se bo dalo določiti po skupinah, ko bo ves statistični material ugotovljen; a tudi tedaj treba upoštevati, da je mnogo vnanjih Sokolov in Sokolic spreved — gledalo, torej se ga ni udeležilo, kakor smo isto tudi pri Orlih opazili. Sicer pa častiti gg. „Stražani“ in „Orlovani“ glavno je, mi smo z navzočnostjo udeležbe zelo zadovoljni; da bi Vi ne bili, če bi se bili vsi v „Straži“ navedeni tisoči „Sokolov“ tega zleta udeležili, o tem smo prepričani.

— **Hudobija kaplanov.** V prvi številki „Tabora“ smo priobčili podtistik dr. Reismanu „Intelektuale na deželi“, o katerem smo dobili ravno iz vrst učiteljstva pohvalna priznanja. Pondeljкова „Straža“ pa je pobrala iz članka, iz katerega veje ravno ljubezen in sočutje z osamelim učiteljem na deželi, par dvoimnih besed in licemersko zavajala: Glejte učitelji, kako vas psuje „Tabor“. Beležimo brez komentarja le kot kronisti zlobne pisave uredništva v Cirilovi tisk.

— **Prometni minister dr. Korošec** je nevarno obolel ter je odšel na dopust. Za njegovega namestnika je imenovan Joca Jovanović, minister za javna dela.

— **Laška zverstva.** Kako postopa italijanska oblast z jugoslovenskim življenjem na Visu, nam jasno karakterizira nastopen dogodek, katerega žrtev je bila družina Racić: Podla propalica Guido Rocchi, ki je pred 2. leti do smrti pretepel dva domačina, je vedno iskal prilike, da bi se pošteno znesel nad temi „maledetti sciavi“. Pred nekaj dnevi je denunciral brodarja Antona Racić pri italijanski oblasti, da špijonira v prid Jugoslavije. To je bil seveda zopet „kšeft“ za karabinijerje. Kakor vjhra so pridrveli v Racićevo stanovanje, preobrnil in preklenili vse pohištvo in opravo ter zaplenili vse, kar se jim je zdelo

dobro. Ker niso našli Racića doma, so pretepli njegovo ženo ter ji zapretili, da jo umore, ako jim ne pove za možovo skrivališče. Tudi so ji zagrozili, da pretepejo njenih sedem malih, nedoletnih otročičev. Vendar niso mogli karabinijerji nič opraviti. Skrtaje z zobmi so odšli. — Racić se je med tem nič hudega sluteč vračal proti domu. Vendar pa je bil še pravočasno obveščen o vsem tem, kar se je dogodilo med njegovo odsotnostjo na njegovem domu. V temni noči se mu je posrečilo, da je ukrcal družino v ladjo ter pobegnil v Split. Ko so karabinijerji izvedeli, da jim je ušel Racić iz pesti, so zadržali in kmalu bi bili zažgali Racićevo hišo, da ni to preprečil neki častnik. Za glavo Racića se je pa razpisala nagrada...

— **Nemški strahovi.** „Alpenland“ poroča o razpoloženju v Celovcu pred plebiscitom: Vsak posameznik, delavec in kmet, meščan kakor vaščan nestrno pričakuje izid plebiscita. Zdi se, kakor da bi visel nad našimi glavami Damoklejev meč. Vemo in prepričani smo, da je večina prebivalstva Koroške na strani Jugoslavije. Vprašanje je le, ako se bo lahko v coni A izražalo mnenje tudi neovirano, medtem ko se je izgnalo vse vplivne Nemce in tudi one Slovence, kateri simpatizirajo z nami? Ostali morajo prestat od nasprotne strani nezaslišane šikane. Tudi v plebiscitni komisiji smo se prevarili. V prvi proklamaciji so nam res obljubili popolno prostost in pravičnost, ali ostali so le pri obljubi, kajti dan za dnem so časniki polni pritožb nad protežiranjem Jugoslovenov in zapostavljanjem našega življa. Francoski člani komisije so na vsak način na strani Jugoslavije. Italijani so njihovi nasprotniki in se bodo mogoče postavili v našo korist. Anglež je pa preveč flegmatičen, da bi se razburjal in se vmešaval v te „malenkostne“ mejne boje med nami in Jugoslavijo. Tretji teden je minil, odkar uraduje ententna komisija. Ako ne bode resno držala svojih obljub napram ureditvi notranje politike Koroške, potem je bil plebiscit samo „cirkuška komedija“ in škoda za stroške... — Tako jadikujejo toraj sedaj oni listi, ki so bili „popolnoma prepričani“, da izpade plebiscit na Koroškem v prid Nemške Avstrije. Cas je, da so se tudi njim malo odprle oči. Koroški Slovenci, le še kratek hip trpljenja in kmalu zasije solnce svobode.

— **„Tabor“** bo imel odslej dalje svoja izvirna poročila, ki mu jih bo pošiljal poseben poročevalec na Dunaju.

— **Naročniki iz Maribora**, ki hočejo, da se jim „Tabor“ dostavlja takoj, ko izide, na dom, plačajo mesečno 3 K več, t. j. K 13.

— **Občinski gospodarski urad v Mariboru** naznanja, da je dospel ameriškanski sladkor, ter bode izdajal trgovcem, društvom itd. tozadevna nakazila počenši 3. septembra na odrezek veliki srpan. Cena sladkorja na drobno znaša 49 K za kilogram, odmerek pa 60 dkg za osebo.

— **Zdravju škodljivo pecivo.** Ako sodimo po vsebini in številu pritožb občinstva glede zdravstvenih razmer na našem trgu, v pekarijah, gostilnah, kavarnah in sploh v javnih lokalih, prihajamo do sklepa z dvojnima vprašanjema: ali v Mariboru obstoja sploh kakšna tudi iz zdravstvenih organov sestavljena kontrolna oblast, in če obstoja, kaj pravzaprav dela. Trg je prepuščen sam sebi, dobri in slabi vesti ter špekulaciji prodajalcev. Te dni je pri nakupu takozvane „pogače“ obolelo več oseb z očitnimi znaki zastrupljenja vsled nezdravega peciva, ki ga peče neki Safarić v Splavalni ulici. Po zavžitju peciva so ljudje bruhal in opasno zboleli na želodcu; najbrže se nahaja v pecivu star, sprijen sir. V kruhu iz nekaterih pekarij se nahajajo primesi slabe in potvorjene moke, za nameček tudi živalice, ki jim pravimo — stenice, ščurki itd. Verizniški urad se trudi s kontrolo predpisane teže peciva; to je lepo. Naloga tržno zdravstvene oblasti pa bi bila, se tudi prepričati o kvaliteti teže. Sodnijska razprava v Ljubljani je doglala, kakor so sicer na najboljšem glasu stoječe obrti za pecivo izorabljale občinstvo s sprijeno moko in materijalom, ki sploh ni bila moka. V Ljubljani se imele oblasti končno vendarle korajžo,

LDU Zagreb, 1. septembra. Vsi zagrebški vseučilišni profesorji so se izjavili proti sedanjim obliki člena 15 voilnega zakona.

Vojaška pogodba Francije in Belgije.

DDU Paris, 1. septembra. »Matin« objavlja izjavo belgijskega vojnega ministra v sklenjeni vojaški pogodbi med Francijo in Belgijo. »Mi in Francija«, pravi minister, »stojimo danes ob Renu in smo jutri lahko že napadeni. Organizirati moramo že danes našo obrambo. Ta pogodba ni samo garancija za bodočo vojno, ampak tudi navadnega pomena s Francijo.

Budimpešta izvolila župana.

DKU Budimpešta, 1. septembra. Mestno zastopstvo v Budimpešti je izvolilo v svoji izredni generalni skupščini vladnega komisarja dr. Scypöszl s 170 od 227 oddanih glasov, za župana.

Londonski župan težko obolel.

London, 2. septembra. (Izvirno poročilo »Taberue«). Stanje župana Corka je zelo resno. Samo krvna transfuzija bi ga zamogla rešiti.

Amnestija tudi za cono A.

DKU Celovec, 1. septemb. Od plebiscitne komisije podana amnestija za politične zločine je sedaj razglašena tudi za cono A, tako, da so begunci, ki so se povrnil v cono A in ki imajo na vesti kak političen zločin, obvarovani pred nadaljnim zasledovanjem.

Venizelos zopet v Atenah.

DDU Atene, 1. septembra. Venizelos je včeraj dospel semkam in bil od prebivalstva srčno pozdravljen.

Borza.

LDU Curih, 1. septembra. (Borza). Berlin 12.30, Newyork 609.50, London 21.70, Pariz 42.35, Milan 28.40, Bruselj 45, Praga 10.10, Beograd 21.50, Zagreb 5.35, Dunaj 2.80.

Razno in humor.

Najmanjša žena na svetu. Te dni je preminula v Novi Zelandiji 60-letna ped-žena, katera je bila samo 21 palcev velika. Vendar pa ni bila, ko se je predstavila angleškemu občinstvu v nekem varijetetu, tako priljubljena, kot znani, leta 1914 v Londonu umrli liliputanelec Tom Jomb, kateri je imenovano zelo mnogo prekašal na duhu. Tom je meril 36 palcev.

Živ je hotel v pekel. Največji ognjenik na svetu je na Japonskem Aso-San in vanj je sklenil skočiti nek mlad nesrečno zaljubljen Japonec T. Matsui, da se na ta originalen način reši srčnih muk. Toda imel je smolo. Ko je skočil z vrha prvič, je priletel na neko iz oboka molečo skalo ter obvisel na njej brez zavesti. Ko se je zopet zavedel je skočil znova, toda tudi tokrat je obličal ranjen na nižje moleči skali, kjer so ga drugi dan opazili posestniki ognjenika ter ga po treh dneh mučnega dela izvlekli. Če bo šel še v tretjič poskusiti svojo »srečo«, poročilo ne pove.

Uredniška spretnost. Glavni urednik vpraša, ko dospe v uredništvo pomožnega urednika, če je dospel kaj vesti. »Nič«, pravi pomožni urednik. »Potem pa oblecite našega mačka v hlače ter ga fotografirajte«, pravi glavni urednik. »Prinesli bomo posebno izdajo o najstrašnejšem boljševiku na svetu.«

Pretep z morskim volkom. V kopališču Edgmore pri New Yorku je pred nekaj dnevi vznemiril kopaljoče goste velik morski volk, ki je skočil preko varnostne ograje. Na obrežju se nahajajoči baznik je planil hitro v čoln ter zaveslal proti morski pošasti ter jo gnal na plitvino bijoč jo vselej, ko je dvignila glavo proti njemu z veslom po temenu, dokler jo ni tako omanil, da je poginila.

Podržavljenje otrok v Franciji. Neki francoski patrijot je izdelal načrt, po katerem bi se z 8. letom podržavili vsi francoski otroci. Ko bi bil otrok 8 let star bi ga odvzeli staršem

ter ga dali v poseben državni zavod, kjer bi do 14 leta posejal skupno osnovno šolo, pozneje pa bi ga izobrazili za ono, za kar bi pokazal največ talenta. Starši otroka bi pri tem ne smeli popolnoma nič odločevati. Stroške za vzgojo in izobrazbo bi pa seveda pokrivala država. Nam se ta ideja ne zdi nova, ker so nekaj podobnega svojčas poskušali tudi ruski boljševiki, kar se pa v praksi, kolikor nam je znano, ni obneslo.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Zmožni**elektromonterji**

za hišno instalacijo in prosto napeljavo se takoj sprejmejo. Jugoslovenci ali Čehoslovaci imajo prednost. Pogoji: Takojšnji vstop. — Ponudbe s plačilnimi zahtevami na

„Melistroja“

d. z. o. z. 370 7-7
Maribor, Gosposka ulica 8.

Slive
za žganje kupi
VOLLER

veletrgovina z vinom
v Lajtersbergu.

426 3-3

Mala oznanila.

Išče se za takoj pridna kuharica z dobrimi spričevati. Ponudbe na oskrbništvu graščine Lichtenegg pri Ptuj. 436 2-2

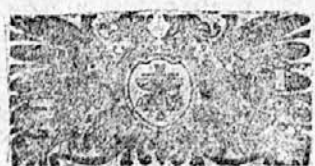
Mobilovano mesečno sobo išče stalno nameščen gospod za takoj ali pa vsaj s 1. septembrom, če mogoče bolj v sredini mesta. Ponudbe pod »Soba« na upravo tega lista.

Dva mlada (v državni službi stoječa) zelo navihana gospoda se želita seznaniti z enakima gospodičnima v svrhu ženitve. Ponudbe na upravo pod »Št. 442«. Na ponudbe brez slike se ne ozira. Tajnost zjamčena. 442

Zaloga spalnih sob po najnižjih cenah
Ernest Zelenka, tapetnik in dekorator
Solska ulica št. 5 361 20-5

Kontoristinja

s prakso, večja tesnopoljsja in strojepljsja, slovenske in nemške korespondence, se sprejme takoj v tovarni vžigalic Ruše pri Mariboru. 441 3-1

Mariborska tiskarna

d. d.

(lastnica tiskarn Kralik in Rabič)

priporoča

vsakovrstne tiskovine, vizitnice, programe, lepake, letake, vabila itd. itd.

Kljub jako zvišanim cenam pri delavskih mezdah, se cene za izdelke niso razmeroma tako zvišale.